

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO
MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„ŪKIO IR VERSLO PLĖTRA“ VEIKLOS SRITIES „PARAMA JAUNŲJŲ ŪKININKŲ
ĮSIKŪRIMUI“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2015 m. kovo 24 d. Nr. 3D-211
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 9.2 ir 9.10 papunkčiais, atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. spalio 17 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 1378/2014 (OL 2014 L 367, p. 16), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos (OL 2014 L 227, p. 1), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), nuostatas, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą, patvirtintą Europos Komisijos 2015 m. vasario 13 d. sprendimu Nr. C(2015)842, ir siekdama, kad būtų efektyviai panaudotos EŽŪFKP lėšos,

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“ įgyvendinimo taisyklės (pridedama).

Žemės ūkio ministrė

Virginija Baltraitienė

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro

2015 m. kovo 24 d. įsakymu Nr. 3D-211

**LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „ŪKIO IR
VERSLO PLĖTRA“ VEIKLOS SRITIES „PARAMA JAUNŲJŲ ŪKININKŲ
ĮSIKŪRIMUI“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“ įgyvendinimo taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr.1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. spalio 17 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 1378/2014 (OL 2014 L 367, p. 16), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos (OL 2014 L 227, p. 1), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta Europos Komisijos 2015 m. vasario 13 d. sprendimu Nr. C(2015)842 (toliau – Programa), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 programos įgyvendinimą, paskyrimo“ bei Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos

kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Administravimo taisyklės).

II. SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

2. Šiose taisyklėse vartojami sutrumpinimai:

2.1. Agentūra – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos

2.2. Ministerija – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija;

2.3. SG – sutartinis gyvulys;

2.4. ŽŪN – žemės ūkio naudmenos.

3. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. Aktyvus ūkininkas (aktyvus žemės ūkio veiklos subjektas) – žemės ūkio veiklos subjektas, kuris nevykdo tiesioginėmis išmokomis neremiamos veiklos, išskyrus numatytas išlygas, ir aktyviai ūkininkauja, vadovaudamasis žemės ūkio ministro įsakymu nustatytais žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijais.

3.2. Įkainis – Ministerijos patvirtinta kaina, už kurią galima įsigyti įrangos, technikos, mechanizmų, prekių, paslaugų ir (arba) darbų. Įkainis nustatomas eurai be pridėtinės vertės mokesčio.

3.3. Jaunasis ūkininkas – ūkininkas (fizinis asmuo, įregistravęs žemės ūkio valdą ir ūkį savo vardu), kuris teikdamas paramos paraišką atitinka šiuos reikalavimus: 1) yra jaunesnis kaip 40 metų; 2) turi reikiamų profesinių įgūdžių bei kompetencijos, t. y. atitinka bent vieną iš šių reikalavimų: turi profesinį arba aukštąjį žemės ūkio srities išsilavinimą; yra baigęs jaunųjų ūkininkų kompetencijos ugdymo programą (jei pareiškėjas neatitinka nė vieno iš šių reikalavimų, jam nuo sprendimo skirti paramą dienos suteikiamas ne ilgesnis kaip 36 mėn. laikotarpis, per kurį jis turi įgyti šių įgūdžių ir kompetencijos); 3) pirmą kartą kuriasi žemės ūkio valdoje ir ūkyje kaip ūkio valdytojas.

3.4. Jaunojo ūkininko įsikūrimas – procesas, kai jaunesnis kaip 40 metų amžiaus fizinis asmuo registruotoje žemės valdoje (ūkyje) susikuria sąlygas, reikalingas ūkininkauti toje vietovėje. Jaunojo ūkininko įsikūrimas turi prasidėti ne anksčiau kaip 12 mėnesių iki paramos paraiškos pateikimo ir paraiškos teikimo momentu dar negali būti pasibaigęs. Toks laikotarpis reikalingas pareiškėjams ilgiau trunkančiam žemės įsigijimo procesui užbaigti bei mokymams pradėti ir (ar) pabaigti, verslo planui parengti ir kt.;

3.5. mišrusis ūkis – ūkis, kurio pajamos, įgyvendinus verslo planą, gaunamos iš daugiau nei vieno žemės ūkio sektoriaus;

3.6. paramos teikimo laikotarpis – ne ilgesnis kaip 5 metų laikotarpis nuo sprendimo skirti paramą priėmimo iki galutinio lėšų išmokėjimo;

3.7. **produkcijos standartine verte išreikštas žemės ūkio valdos ekonominis dydis** (toliau – VED) – piniginiiais vienetais išreikštas rodiklis, kuriuo apibūdinamas žemės ūkio valdos dydis ir kuris yra lygus valdos visos produkcijos standartinės vertės ir valdos pajamų, gautų už paslaugas žemės ūkiui, sumai;

3.8. **projekto bendrosios išlaidos** (toliau – bendrosios išlaidos) – atlyginimas architektams, inžinieriams ir konsultantams už konsultacijas, susijusias su aplinkosauginiu ir ekonominiu tvarumu, įskaitant galimybių studijų, verslo planų (veiklos ir (arba) projektų aprašų) ir kitų su jais susijusių dokumentų rengimą, kai šios išlaidos susijusios su nekilnojamojo turto statyba ir (arba) įsigijimu, įskaitant ilgalaikę nuomą, ir gerinimu, naujų įrenginių ir įrangos, įskaitant techniką, pirkimu ir (arba) išperkamąją nuomą, taip pat viešinimo išlaidos;

3.9. **verslo planas** – dokumentas, kuriame techniniu, finansiniu, ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos atžvilgiu pagrindžiami investavimo tikslai, nurodomi projekte numatytoms investicijoms atlikti reikalingi ištekliai ir terminai;

3.10. **verslo plano įgyvendinimo pradžia** – data, kai paramos gavėjas, pradėdamas įgyvendinti verslo planą, t. y. atlikęs investiciją ir (arba) sudaręs sutartį dėl paslaugos gavimo, raštu apie tai informuoja Agentūrą;

3.11. **verslo plano kontrolės laikotarpis** – trejų metų laikotarpis nuo paskutinio paramos išmokėjimo dienos, per kurį tikrinama, kaip paramos gavėjas laikosi paramos paraiškoje ir verslo plane numatytų įsipareigojimų;

3.12. **specializuotas ūkis** – ūkis, kurio pajamos iš kurio nors žemės ūkio sektoriaus, įgyvendinus verslo planą, sudaro ne mažiau kaip 50 proc. visų veiklos pajamų;

3.13. **žemės ūkio naudmenos** (toliau – ŽŪN) – dirbamoji žemė, sodai, pievos, ganyklos, naudojamos arba tinkamos naudoti žemės ūkio augalams auginti;

3.14. **žemės ūkio produktų perdirbimas** – veikla, kurios metu pakeičiama žemės ūkio produktų pirminė fizinė ir (arba) cheminė sudėtis;

3.15. **žemės ūkio valda** (toliau – valda) – žemės ūkio veiklos ar alternatyviosios veiklos subjekto plėtojamos žemės ūkio veiklos ir (arba) alternatyviosios veiklos gamybos vienetų visuma, susijusi bendrais teisinaisiais, techniniais ir ekonominiais santykiais;

3.16. **žemės ūkio valdos padalijimas** (toliau – valdos padalijimas) – žemės ūkio valdos sudarymo būdas, kai asmuo (asmenys), pretenduojantys gauti paramą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“, iš artimojo giminaičio (tėvo, motinos, senelio, senelės, brolio, sesers, sūnaus, dukters) žemės ūkio valdos išregistruotus (-ą) žemės sklypus (-ą) įsigyja nuosavybės teise, įregistruoja jų (jo) pagrindu vieną ar kelias valdas ir ten įsikuria;

3.17. **žemės ūkio veikla** – veikla, apimanti žemės ūkio produktų gamybą, savos gamybos žemės ūkio produktų perdirbimą, iš jų pagamintų maisto ar ne maisto produktų realizavimą ir (arba) geros agrarinės ir aplinkosauginės žemės būklės palaikymą;

3.18. **Žemės ūkio ministerijos informacinė sistema** (toliau – ŽŪMIS) – prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos reguliavimo srities priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinė sistema.

4. Kiti šiose taisyklėse vartojami sutrumpinimai ir sąvokos apibrėžti Programoje, Administravimo taisyklėse ir kituose Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktuose.

III. PRIORITETAS, TIKSLINĖS SRITYS IR KOMPLEKSINIAI TIKSLAI

5. Prioritetas – visuose regionuose didinti visų žemės ūkio veiklų gyvybingumą ir konkurencingumą, skatinti inovacines ūkių technologijas.

6. Tikslinės sritys – palankesnių sąlygų tinkamos kvalifikacijos ūkininkams pradėti veiklą žemės ūkio sektoriuje sudarymas, ir ypač kartų kaitos lengvinimas.

7. Kompleksiniai tikslai:

7.1. inovacijų kūrimas, diegimas ir sklaida;

7.2. aplinkos išsaugojimas ir tvari plėtra;

7.3. klimato kaitos švelninimas.

IV. REMIAMA VEIKLA

8. Pagal priemonės veiklos sritį remiama tokia veikla:

8.1. žemės ūkio produktų gamyba;

8.2. prekinių žemės ūkio produktų (pagamintų (išaugintų) valdoje) apdorojimas (rūšiavimas, pakavimas ir t. t.), perdirbimas ir teikimas rinkai;

9. Pagal priemonės veiklos sritį remiami specializuoti (kai gautos pajamos iš konkretaus specializuoto sektoriaus veiklos, įgyvendinus verslo planą, sudarys ne mažiau kaip 50 proc. visų ūkio veiklos pajamų) ir mišrieji ūkiai.

V. GALIMI PAREIŠKĖJAI

10. Ūkininkas (fizinis asmuo, įregistravęs žemės ūkio valdą ir ūkį savo vardu), kuris paramos paraiškos pateikimo metu atitinka šiuos reikalavimus:

10.1. yra jaunesnis kaip 40 metų amžiaus;

10.2. turi reikiamų profesinių įgūdžių bei kompetencijos, t. y. atitinka bent vieną iš šių reikalavimų:

10.2.1. turi profesinį žemės ūkio srities išsilavinimą;

10.2.2. turi aukštąjį žemės ūkio srities išsilavinimą;

10.2.3. yra baigęs jaunųjų ūkininkų kompetencijos ugdymo programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. 3D-67.

Jei pareiškėjas neatitinka nei vieno 10.2.1–10.2.3 papunkčiuose nurodyto reikalavimo, jam nuo sprendimo skirti paramą suteikiamas ne ilgesnis kaip 36 mėn. laikotarpis, per kurį jis turi įgyti šių įgūdžių ir kompetencijos.

10.3. pirmą kartą steigiasi žemės ūkio valdoje ir ūkyje kaip ūkio valdytojas.

11. Paramos paraiškos, teikiamos su projekto partneriais, nepriimamos.

12. Jei pareiškėjas mirė po paramos paraiškos pateikimo, bet iki sprendimo skirti paramą priėmimo dienos, paramos paraiška išregistruojama. Tuo atveju jei nekilnojamas turtas (statinys), į kurį investuojama, priklauso pareiškėjo sutuoktiniui arba pareiškėjui ir jo sutuoktiniui nuosavybės teise, arba pareiškėjui bendrosios dalinės nuosavybės teise paramos paraiška pareiškėjui mirus gali būti išregistruojama tik gavus sutuoktinio sutikimą, sutuoktiniui nesutikus su paramos paraiškos išregistravimu sutuoktinis galėtų perimti paramos gavėjo įsipareigojimus ir tęsti veiklą, tačiau su sąlyga, kad jis atitiks pareiškėjo tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus bei projektų atrankos kriterijus įsipareigojimų perėmimo metu.

13. Paramos gavėjui mirus ar esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms, dėl kurių paramos gavėjas negali vykdyti prisiimtų įsipareigojimų po sprendimo skirti paramą priėmimo, parama gali būti mokama asmeniui, perimančiam paramos gavėjo įsipareigojimus ir tęsiančiam veiklą, jeigu jis atitiks pareiškėjo tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus bei projektų atrankos kriterijus įsipareigojimų perėmimo metu.

14. Pareiškėjas / paramos gavėjas įgaliojimą veikti jo vardu kitam asmeniui gali suteikti tik iškilus nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms.

15. Nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybės turi būti įrodomos dokumentais.

VI. TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI

16. Paraiškos tinkamumas gauti paramą vertinamas pagal paramos paraiškos pateikimo dieną pareiškėjo pateiktus ir atitinkamais dokumentais pagrįstus duomenis, viešuosiuose registruose esančius duomenis, taip pat pagal dokumentus ir informaciją, gautą iš pareiškėjo po Agentūros paklausimo (-ų). Jei šie duomenys skiriasi, vadovaujamosi registruose esančiais duomenimis.

17. Pareiškėjui taikomos šios tinkamumo gauti paramą sąlygos ir reikalavimai:

17.1. paraišką teikia subjektas, įvardytas galimu pareiškėju šių Taisyklių V skyriuje;

17.2. pareiškėjas pateikia projektą, atitinkantį šių Taisyklių III skyriuje nurodytus prioritetus, tikslines sritis ir prisidedantį prie kompleksinių tikslų įgyvendinimo;

17.3. pareiškėjo pateikto verslo plano veikla ir išlaidos yra susijusios su remiama priemonės veikla, nurodyta šių Taisyklių IV skyriuje;

17.4. pareiškėjas užtikrina, kad išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų ES fondų ir kitų viešųjų lėšų;

17.5. pareiškėjas užtikrina tinkamą projekto finansavimo šaltinį – skolintas lėšas, paramos lėšas, iš veiklos gautinas lėšas – kuris turi būti pagrįstas verslo plano finansinių ataskaitų duomenimis ir (arba) nurodytas paramos paraiškoje. Skolintos lėšos pagrindžiamos kartu su paramos paraiška pateikiant finansinės institucijos paskolos suteikimo galimybę patvirtinančius dokumentus arba su finansine institucija pasirašytą paskolos sutartį arba pateikiamas raštiškas patvirtinimas, kad atitinkamą projekto dalį pareiškėjas įgyvendins nuosavomis lėšomis. Kai parama išmokama dviem dalimis, t. y. kai po sprendimo sumokamas avansas ir teikiamas vienas mokėjimo prašymas, paskolos sutartis turi būti pateikta iki verslo plano įgyvendinimo pradžios. Kai parama išmokama trimis dalimis, t. y. kai po sprendimo sumokamas avansas ir teikiami du mokėjimo prašymai, paskolos sutartis turi būti pateikta kartu su pirmuoju mokėjimo prašymu. Tuo atveju, jei projekto finansavimo šaltinis keičiamas, pateikiamas raštiškas patvirtinimas, kad atitinkamą projekto dalį pareiškėjas įgyvendins nuosavomis lėšomis;

17.6. pareiškėjas neturi įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ir Valstybinio socialinio draudimo fondui (išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas). Atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu;

17.7. pareiškėjas savo vardu, kaip valdos valdytojas, yra įregistravęs valdą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. gegužės 15 d. įsakyme Nr. 3D-278 „Dėl žemės ūkio valdų registravimo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre“ nustatyta tvarka ir ūkininko ūkį Lietuvos ūkininko ūkio įstatyme nustatyta tvarka;

17.8. pareiškėjas tvarko buhalterinę apskaitą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus. Norintys gauti paramą ūkininkai privalo tvarkyti buhalterinę apskaitą, vadovaudamiesi Ūkininko ūkio ir gyventojų, kurie neįregistravę ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo dvejybine apskaitos sistema rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 3D-491 „Dėl Ūkininko

ūkio ir gyventojų, kurie neįregistravę ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo dvejybine apskaitos sistema rekomendacijų patvirtinimo“;

17.9. investicijos atitinka ES ir darbo saugos reikalavimus, kaip nurodyta Techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 „Dėl techninio reglamento „Mašinų sauga“ patvirtinimo“, ir Elektrotechninių gaminių saugos techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos standartizacijos departamento direktoriaus 1999 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. 351/61 „Dėl Elektrotechninių gaminių saugos techninio reglamento patvirtinimo“;

17.10. nekilnojamasis turtas (statinys), į kurį investuojama, paramos paraiškos pateikimo dieną priklauso pareiškėjui, pareiškėjo sutuoktiniui arba pareiškėjui ir jo sutuoktiniui nuosavybės teise, arba pareiškėjui bendrosios dalinės nuosavybės teise, kai teisė į nekilnojamąjį turtą nustatyta notaro patvirtintoje sutartyje ir pareiškėjas investuoja į savo dalį. Tokiu atveju, kai nekilnojamasis turtas (statinys), į kurį investuojama, priklauso sutuoktiniui asmeninės nuosavybės teise, pateikiamas rašytinis sutuoktinio sutikimas investuoti į jam priklausančią nekilnojamąjį turtą (statinį) ir vykdyti verslo plane numatytą veiklą ne trumpiau kaip 8 metus nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos. Statiniai ir žemė po esamais ir (arba) numatomais statyti statiniais pareiškėjo gali būti nuomojami arba kitaip užtikrinamas teisėtas naudojimas jais ne trumpesniam kaip 8 metų laikotarpiui nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos. Jei statiniai ir žemė yra valdomi nuomos, panaudos ar kitais pagrindais, teisėtą valdymą pagrindžiančios sutartys turi būti įregistruotos VĮ Registrų centre ne vėliau kaip paramos paraiškos pateikimo dieną. Nuomos, panaudos sutartyje ar kitais pagrindais naudojamos žemės valdymo ir naudojimo teisę suteikiančiuose dokumentuose turi būti aptarta statybų galimybė;

17.11. investicijos atitinka gyvūnų gerovės, veterinarijos, higienos, maisto kokybės reikalavimus (šis reikalavimas taikomas, jei numatytos investicijos turi įtakos minėtų reikalavimų laikymuisi. Pareiškėjas turi pateikti tai patvirtinantį Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos dokumentą);

17.12. pareiškėjo ūkis ir valda paramos paraiškos pateikimo metu yra įregistruoti ne anksčiau kaip prieš 1 metus iki paramos paraiškos pateikimo;

17.13. pateiktas verslo planas, parengtas pagal šių Taisyklių 2 priede nustatytą formą. Verslo plano įgyvendinimo pabaiga turi sutapti su finansinių metų pabaiga. Pareiškėjas verslo plane nusimato, per kiek metų planuoja jį įgyvendinti. Verslo plane nurodoma:

17.13.1. esamos žemės ūkio valdos situacijos analizė;

17.13.2. veiklos plėtros tikslai, etapai ir apimtys;

17.13.3. planuojamos įgyvendinti veiklos (investicijų) ir jų detalizavimas;

17.13.4. kvalifikacijos kėlimo planas;

17.13.5. planuojami ūkinės veiklos pasiekimo rezultatai;

17.14. pateiktame verslo plane pareiškėjas įrodo, kad ūkio subjektas atitiks ekonominio gyvybingumo kriterijus, kaip nurodyta Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“;

17.15. įkuriama ūkio ŽŪN plotas paramos paraiškos pateikimo dieną ir verslo plano įgyvendinimo bei kontrolės laikotarpiu turi priklausyti pareiškėjui nuosavybės teise arba turi būti kitaip užtikrinamas teisėtas naudojimas (nuoma, panauda ir kt.) visam minėtam laikotarpiui. Žemės nuomos ar kito teisėto naudojimosi ja sutartis turi būti įregistruota Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre (toliau – Nekilnojamojo turto registras) ne vėliau kaip paramos paraiškos pateikimo dieną. Jeigu verslo plano įgyvendinimo laikotarpiu ir (arba) verslo plano kontrolės laikotarpiu žemės valdymo sutartys bus nutrauktos ar baigsis jų galiojimo laikas, ne vėliau kaip per 1 mėn. turi būti išsinuomotas ar kitais teisėtais pagrindais valdomas tas pats arba kitas sklypas su tokiu pat ŽŪN plotu;

17.16. parama skiriama ūkiui, kurio ekonominio dydžio potencialas, išreikštas standartine produkcija (SP), yra didesnis kaip 8 000 Eur per metus, tačiau ne didesnis kaip 70 000 Eur per metus (ūkio ekonominis dydis skaičiuojamas pagal Produkcijos standartine verte išreikšto žemės ūkio valdos ekonominio dydžio apskaičiavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 3D-382 „Dėl Produkcijos standartine verte išreikšto žemės ūkio valdos ekonominio dydžio apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“);

17.17. jei verslo plane numatyti statybos (naujo gamybinio statinio (pastato) statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) ar infrastruktūros įrengimo darbai, kartu su paramos paraiška pateikiamas statinio techninis projektas arba projektiniai pasiūlymai su statybos (rekonstravimo, kapitalinio remonto) vertės skaičiavimu. Statinių techninis projektas (pateikiamas statinio techninio projekto, bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, technologijos, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys) ir statybą (rekonstravimą) leidžiantis dokumentas, jei teikiamas vienas mokėjimo prašymas, t. y. parama išmokama dviem dalimis, turi būti pateikti iki verslo plano įgyvendinimo pradžios, jei teikiami du mokėjimo prašymai, t. y. parama išmokama trimis dalimis, turi būti pateikti kartu su pirmuoju mokėjimo prašymu, išskyrus nesudėtingus statinius ir įrenginius (Statybos techninis reglamentas STR 1.01.07:2010 „Nesudėtingi statiniai“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-812 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.07:2010 „Nesudėtingi statiniai“ patvirtinimo“). Jei projekte numatyta naujo statinio statybai, statinio rekonstravimui, statinio kapitaliniam remontui paramos neprašoma, šie dokumentai neteikiami;

17.18. parama teikiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedo produktų (išskyrus žuvininkystės ir akvakultūros produktus) gamybai ir valdoje pagamintiems produktams apdoroti ir (arba) perdirbti. Apdorojimo ir perdirbimo proceso metu gautas galutinis produktas turi būti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedo produktas. Parama gali būti skiriama tik toms investicijoms, kurios nefinansuotos pagal I Bendrosios žemės ūkio politikos ramsčio priemones ir iš kitų fondų;

17.19. parama neteikiama pareiškėjui, jei remiantis Dirbtinai sukurtų sąlygų paramai gauti nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 3D-889 „Dėl Dirbtinai sukurtų sąlygų paramai gauti nustatymo metodikos patvirtinimo“ nustatoma, kad pareiškėjas dirbtinai sukūrė tokiai paramai gauti reikalingas sąlygas. Dirbtinai sukurtų sąlygų paramai gauti metodikos, II skyriaus nuostatos šiai veiklos sričiai netaikomos. Parama neteikiama pareiškėjui, jei nustatoma, kad pareiškėjas dirbtinai sukūrė tokiai paramai gauti reikalingas sąlygas, nurodytas šių taisyklių 56.1.1, 56.1.2, 56.1.3 papunkčiuose;

17.20. projektas įgyvendinamas Lietuvos Respublikoje;

17.21. pareiškėjo įsikūrimas paramos paraiškos teikimo metu nėra pasibaigęs. Įsikūrimo procesą sudaro: žemės ūkio valdos ir ūkio įregistravimas pareiškėjo vardu, minimalios ūkininkavimo pradmenų programos baigimas, pareiškėjo, kaip ūkio valdytojo, paraiškos gauti tiesiogines išmokas pateikimas. Teikdamas paraišką paramai gauti pareiškėjas turi būti pabaigęs bent vieną iš išvardytų įsikūrimo proceso etapų. Įsikūrimo procesas laikomas užbaigtu, kai pareiškėjas pirmą kartą kaip ūkio valdytojas pateikia paraišką tiesioginėms išmokoms gauti (taikoma ir tais atvejais, kai paraiška tiesioginėms išmokoms gauti buvo pateikta neįregistravus ūkininko ūkio).

17.22. parama teikiama tik tiems jauniems ūkininkams, kurių įsikūrimas paramos paraiškos pateikimo metu nebus pasibaigęs, t. y. pareiškėjas pirmą kartą kaip ūkio valdytojas negali būti pateikęs paraiškos tiesioginėms išmokoms gauti;

17.23. pareiškėjas atitinka labai mažos arba mažos įmonės apibrėžimą, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme;

17.24. Poveikio aplinkai įvertinimas atliekamas iki paramos paraiškos pateikimo vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nustatytais atvejais.

17.25. pareiškėjas per 18 mėnesių nuo įsikūrimo dienos (paraiškos tiesioginėms išmokoms gauti pateikimo dienos) turi tapti aktyviu ūkininku, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 1307/2013 9 straipsnyje ir nustatyta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. 3D-171 patvirtintose paramos už žemės ūkio naudmenų ir kitus plotus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse.

17.26. pareiškėjas užtikrina, kad verslo planą pradės įgyvendinti per 9 mėn. nuo sprendimo suteikti paramą priėmimo. Paramos gavėjas, pradėdamas įgyvendinti verslo planą, raštu apie tai informuoja Agentūrą ir prideda tai patvirtinančius dokumentus (investicijos įsigijimo dokumentus, sutartį dėl paslaugų teikimo ir kt.);

17.27. besikuriančio jaunojo ūkininko valda gali būti sudaryta iš sklypų, kurie buvo sutuoktinio valdoje, jei šiems sklypams nebuvo skirta parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ arba Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“;

17.28. pareiškėjas įsikūrimo metu nuosavybės teise gali įgyti sklypus iš valdos, kuriai buvo skirta parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos arba Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos investicines priemones, tačiau tik tuo atveju, jei jau pasibaigęs projekto kontrolės laikotarpis;

17.29. besikuriančio sutuoktinio valda ir ūkis negali būti perregistruoti iš jo sutuoktinio.

VII. PAREIŠKĖJO ĮSIPAREIGOJIMAI

18. Pareiškėjas prisiima šiuos įsipareigojimus:

18.1. apdrausti turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos iki verslo plano kontrolės laikotarpio pabaigos (didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų verslo plano įgyvendinimo laikotarpiui, o įgyvendinus verslo planą – likutinei vertei, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas). Reikalavimas gali būti netaikomas, jei pareiškėjas įrodo, kad apdrausti paramos lėšomis įgytą ar sukurtą turtą nėra galimybių ir kartu su mokėjimo prašymu pateikia bent tris šio fakto patvirtinimo oficialius skirtingų draudimo įmonių atsakymo suteikti draudimo paslaugas raštus;

18.2. nekeisti projekto įgyvendinimo vietos ir sąlygų (vykdyti verslo plane numatytą žemės ūkio veiklą), neparduoti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui už paramos lėšas įgyto turto (išskyrus biologinį turtą) nuo sprendimo skirti paramą datos iki verslo plano kontrolės laikotarpio pabaigos. Leidimą įkeisti turtą kredito įstaigoms Agentūra gali suteikti tik tiems paramos gavėjams, kurie paramos paraiškoje kredito įstaigos suteiktą paskolą įvardijo kaip vieną iš projekto finansavimo šaltinių. Agentūros sprendimu pareiškėjui gali būti leista įkeisti paramos lėšomis įsigytą turtą tik tai kredito įstaigai, kuri suteikė paskolą projektui įgyvendinti. Už paramos lėšas įsigytas turtas negali būti įkeistas fiziniams ar juridiniams asmenims. Įkeičiamas turtas turi būti skirtas projekto įgyvendinimą užtikrinančiai paskolai finansuoti;

18.3. iki verslo plano kontrolės laikotarpio pabaigos tvarkyti buhalterinę apskaitą šių Taisyklių 17.8 papunktyje nustatyta tvarka;

18.4. viešinti paramą, vadovaudamasis Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – viešinimo taisyklės);

18.5. užtikrinti, kad, jei Pareiškėjas turi ne mažiau kaip 5 ha nuosavybės teise valdomų žemės ūkio naudmenų ir tai numatė atrankos kriterijuose, būtų išlaikyta 5 ha nuosavybės teise valdomų žemės ūkio naudmenų visą verslo plano įgyvendinimo laikotarpį iki verslo plano kontrolės laikotarpio pabaigos;

18.6. užtikrinti, kad, jei pareiškėjas numatė atrankos kriterijuose, kad ūkio grynasis pelningumas, įgyvendinus verslo planą, bus didesnis kaip 4 proc., grynasis pelningumas įgyvendinus verslo planą būtų ne mažesnis kaip 4 proc.;

18.7. jeigu neturi reikiamų profesinių įgūdžių ir kompetencijos paramos paraiškos pateikimo dieną, per 36 mėnesių laikotarpį nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos turi įgyti toliau nurodytą išsilavinimą, kuris pagrindžiamas Verslo plane:

18.7.1. profesinį žemės ūkio srities išsilavinimą arba;

18.7.2. aukštąjį žemės ūkio srities išsilavinimą arba;

18.7.3. išklausyti Jaunųjų ūkininkų kompetencijos ugdymo programą. Informaciją apie šios programos modulių išklausymą Agentūrai teikia Žemės ūkio ministerijos Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centras pateikdamas asmenų, išklausiusių programą, sąrašą, kuris taip pat viešai skelbiamas Žemės ūkio ministerijos Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centro svetainėje, arba pareiškėjas / paramos gavėjas pateikia Agentūrai rašytinės formos mokymų baigimo pažymėjimus, kuriuos išduoda Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centras asmens prašymu;

18.8. investuoti ne mažiau kaip 80 proc. išmokėtos paramos sumos prieš pateikdamas pirmąjį (tarpinį) mokėjimo prašymą (taikoma tik tuo atveju jei pareiškėjui parama išmokama trimis dalinėmis išmokomis).

VIII. PARAMOS DYDIS

19. Paramos suma vienam paramos gavėjui 50 000 Eur be pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM), jei kuriamas gyvulininkystės ūkis – 60 000 Eur be PVM, (išskyrus atvejus, kai prašoma mažesnės paramos sumos). Jeigu kuriasi sutuoktiniai, atitinkantys visas šios veiklos srities tinkamumo

sąlygas ir reikalavimus, bendra jų prašoma paramos suma negali viršyti šiame punkte numatytos galimos paramos sumos.

20. Jei kuriamasi padalytose valdose, kurios buvo sukurtos iš tos pačios vienos valdos sklypų, bendrai visiems pareiškėjams, kurie kuriasi tokiose padalytose valdose, didžiausia paramos suma negali viršyti šių Taisyklių 19 punkte numatytos vienam pareiškėjui skiriamos galimos paramos sumos. Išimtis taikoma, kai tarp valdų centrų nustatomas didesnis kaip 50 km atstumas.

21. Parama skiriama verslo planui įgyvendinti.

22. Paramos gavėjas privalo investuoti visą paramos sumą numatytą paramos paraiškoje ir verslo plane.

23. Paramos teikimo laikotarpis negali būti ilgesnis kaip 5 metai.

24. Verslo planas laikomas tinkamai įgyvendintu, kai:

24.1. vykdoma numatyta ūkinė veikla;

24.2. ūkis, kurio ekonominis dydis, išreikštas standartine produkcija, pasiekia verslo plane numatytą dydį;

24.3. pats pareiškėjas tampa aktyviu ūkininku ir įgyvendinamos visos verslo plane numatytos investicijos, išsipareigojimai (jei buvo) dėl profesinių įgūdžių ir kompetencijos įgijimo bei verslo plane pasiekti suplanuoti rodikliai (ekonominio gyvybingumo ir kt.);

24.4. verslo plano įgyvendinimo pabaiga turi sutapti su finansinių metų pabaiga.

25. Pareiškėjas, paramos gavėjas verslo plano įgyvendinimo laikotarpiu tuo pačiu metu negali dalyvauti įgyvendinant kitas investicines Programos priemones ir (arba) veiklos sritis.

26. Pakartotinai investicinės paramos galima kreiptis tik įgyvendinus ankstesnįjį ES lėšomis finansuojamą projektą, t. y. ne anksčiau kaip pateikus paskutinį mokėjimo prašymą ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą (netaikoma Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklai „Asbestinių stogų dangos keitimas“ ir Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ veiklos srities „Parama investicijoms į visų rūšių mažos apimties infrastruktūrą“ veiklai „Asbestinių stogų dangos keitimas“).

IX. TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

27. Verslo plane turi būti numatytos visos išlaidos, kurios yra susijusios su verslo plano įgyvendinimu ir numatyta vykdyti veikla. Perkamos prekės turi būti naujos, nenaudotos, atitinkančios Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktų nustatytus reikalavimus. Paramos lėšomis finansuojamos tik verslo planui įgyvendinti būtinos išlaidos (atitinkančios verslo plane iškeltus tikslus), ir ne daugiau nei

numatytas paramos dydis. Tinkamos finansuoti išlaidos verslo plane turi būti išvardytos pagal išlaidų kategorijas. Jei iki paramos paraiškos pateikimo prekių, paslaugų ir (arba) darbų pirkimai neatlikti, tinkamų finansuoti išlaidų sumai ir rinkos kainai pagrįsti turi būti pateikiami trys komerciniai pasiūlymai (su lygiaverčiais pagrindines technines savybes apibūdinančiais parametrais), kuriais pagrindžiama visa prašoma suma, o tinkama finansuoti išlaidų suma nustatoma pagal mažiausią pasiūlytą kainą. Tuo atveju, kai atlikus kainų palyginimą pareiškėjo pateiktuose komerciniuose pasiūlymuose nurodyta prekės (paslaugos) darbų kaina yra 10 proc. didesnė, nei analogiškos rinkoje egzistuojančios prekės (paslaugos) ar darbų kainos, atliekama Administravimo taisyklių 69 punkte nurodyta procedūra. Jei prekių, paslaugų ir darbų pirkimai (bendrųjų išlaidų atveju) atlikti iki paramos paraiškos pateikimo, pareiškėjas pirkimų dokumentų kopijas turi pateikti kartu su paramos paraiška.

28. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos verslo plane nurodytos išlaidos:

28.1. būtinos verslo planui įgyvendinti ir numatytos paramos paraiškoje ir verslo plane;

28.2. pareiškėjo patirtos (t. y. apmokėtos) įgyvendinant projektą ir ne anksčiau kaip nuo paramos paraiškos pateikimo Agentūrai dienos. Tačiau šios išlaidos nefinansuojamos, jeigu parama projektui neskiriama arba išlaidos nėra nurodytos tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų sąrašė pagal Taisyklių 30 punktą, arba jeigu jos patirtos nesilaikant pirkimo procedūrų, numatytų Administravimo taisyklėse;

28.3. bendrosios išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su projekto parengimu ir administravimu ir kurios yra patirtos ne anksčiau kaip prieš 1 metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos, tačiau, jei parama projektui neskiriama arba jei pirkimai atlikti nesilaikant pirkimų procedūrų, numatytų Administravimo taisyklėse, nefinansuojamos.

29. Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos:

29.1. nauja žemės ūkio technika, įranga (prie šios kategorijos negali būti priskirtos jokios transporto priemonės), technologiniai įrenginiai, kompiuterinė įranga, įskaitant programinę, N ir O kategorijų bazinės komplektacijos transporto priemonės (Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimai, patvirtinti Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B-479) „Dėl Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimų patvirtinimo“, skirtos projekto reikmėms. Išperkamąja nuoma įsigyjamas turtas turi tapti paramos gavėjo nuosavybe iki verslo plano įgyvendinimo pabaigos. Jei įsigyjama teisės aktų nustatyta tvarka privaloma registruoti nauja žemės ūkio technika ar transporto priemonės buvo įregistruotos juridinio asmens, vykdančio žemės ūkio technikos ar transporto priemonių pardavimo veiklą, vardu, pareiškėjas turi pateikti to juridinio asmens raštišką patvirtinimą, įrodantį, kad žemės ūkio technika ar transporto priemonė nebuvo eksploatuota;

29.2. ūkinių gyvūnų įsigijimo išlaidos (vertė nustatoma vadovaujantis biologinio turto ir žemės ūkio produkcijos normatyvinėmis kainomis, kurios tvirtinamos žemės ūkio ministro įsakymu);

29.3. projekte numatyti veiksmai vykdyti skirtų naujų pastatų ir (arba) statinių statyba, rekonstrukcija ar kapitalinis remontas (projekte numatyti veiksmai vykdyti skirtų būtinų pastatų, statinių statybą, rekonstrukciją atliekant ūkio būdu finansuojamas tik naujų statybinių medžiagų įsigijimas);

29.4. infrastruktūra ūkininko valdoje, jei ji susijusi su remiama veikla ir skirta tik ūkininko ūkio reikmėms;

29.5. naujos statybinės medžiagos;

29.6. daugiamečių augalų įsigijimas ir jų sodinimo paslaugos;

29.7. bendrosios išlaidos. Finansuojama bendrųjų išlaidų dalis gali būti ne didesnė kaip 10 proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų vertės be PVM;

29.8. projekto viešinimo išlaidos turi būti patirtos vadovaujantis Viešinimo taisyklėmis;

29.9. faktiškai padarytos ir paramos gavėjo apskaitoje užfiksuotos išlaidos, pagrįstos dokumentų originalais arba nustatyta tvarka patvirtintomis kopijomis bei įtrauktos į ilgalaikio turto korteles.

30. Netinkamos finansuoti išlaidos:

30.1. išlaidos, nesusijusios su verslo plane numatytais tikslais ir remiama veikla ir neįvardytos šių Taisyklių 29 punkte;

30.2. trumpalaikis turtas (išskyrus statybines medžiagas);

30.3. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, darbus ar paslaugas, nesilaikant pirkimo procedūrų, numatytų Administravimo taisyklėse, išskyrus atvejus, kai yra nustatyti įkainiai. Žemės ūkio paskirties gamybinių statinių (pastatų) statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto finansavimo atveju pareiškėjas arba paramos gavėjas turi teisę vadovautis nustatytais statinių įkainiais arba šias paslaugas pirkti pagal pirkimų procedūras;

30.4. išlaidos, viršijančios žemės ūkio ministro įsakymu 2014–2020 metų laikotarpiui nustatytus įkainius. Nesant teisės akto, nustatančio Programos didžiausius galimus įkainius, pareiškėjas įsigydamas investiciją turi naudoti konkurso / apklausos būdą. Jei pagal pateiktus komercinius pasiūlymus išlaidų vertė yra didesnė už nustatytus įkainius, finansuojama pagal nustatytus įkainius. Jei pagal pateiktus komercinius pasiūlymus išlaidų vertė yra mažesnė negu pagal nustatytus įkainius ir neviršija vidutinės rinkos kainos, finansuojama pagal pasiūlyme pateiktą kainą;

30.5. susijusios su išperkamosios (finansinės) nuomos sutartimi, tokios kaip nuomotojo pelnas, palūkanų refinansavimo, pridėtinės išlaidos, draudimo įmokos;

30.6. žemės ūkio gamybos teisių ir teisių į išmokas įsigijimo išlaidos;

30.7. vienmečių augalų įsigijimo ir tų augalų sodinimo išlaidos;

30.8. T3 kategorijos traktoriai, pagaminti keturračių motociklų pagrindu;

30.9. N₁G kategorijos transporto priemonės;

30.10. investicijos į turtą, kurio valdymo (naudojimo) teisė pareiškėjui apribota (turtas areštuotas);

30.11. žemės įsigijimo išlaidos.

31. Pirkimo ir (arba) importo PVM, kurį paramos gavėjas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

X. PARAMOS PARAIŠKŲ TEIKIMO TVARKA

32. Paramos paraiškos forma pateikiama šių Taisyklių 1 priede.

33. Paramos paraiška ir (arba) dokumentai turi būti pildomi lietuvių kalba. Kita kalba užpildytos paramos paraiškos ir jų priedai nepriimami.

34. Paramos paraiška ir jos priedai turi būti pateikti spausdintine forma (surinkti kompiuteriu). Ranka užpildytos paramos paraiškos nepriimamos.

35. Paramos paraiškas priima iš pareiškėjų ir registruoja Agentūros Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento teritoriniai paramos administravimo skyriai adresais, nurodytais interneto svetainėje www.nma.lt. Paramos paraiška ir (arba) papildomi dokumentai turi būti pateikti asmeniškai ar per įgaliotą asmenį, jei iškyla nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybės. Taip pat paraiškos ir (arba) papildomi dokumentai gali būti pateikti per ŽŪMIS. Kitais būdais (pvz., paštu, per kurjerį, faksu arba elektroniniu paštu ir t. t.) arba kitais adresais pateiktos paraiškos nepriimamos.

36. Paramos paraiškų pildymas, registravimas ir vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

37. Užregistravus paramos paraišką, pirmiausia atliekamas administracinės atitikties tikrinimas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

38. Paramos paraiškos tinkamumo skirti paramą vertinimo metu nustatoma, ar projektas tinkamas gauti paramą iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžete, ir galima paramos suma, suapvalinta iki sveikųjų skaičių pagal matematines skaičių apvalinimo taisykles.

XI. PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJAI

39. Projektų atrankos vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

40. Atrankos kriterijai:

40.1. kuriamas gyvulininkystės, daržininkystės, uogininkystės, sodininkystės arba mišrusis ūkis, kuriame viena iš veiklų yra gyvulininkystė ir pajamos iš gyvulininkystės veiklos, įgyvendinus verslo planą, turi sudaryti ne mažiau kaip 50 proc. visų veiklos pajamų (suteikiama 20 balų);

40.2. ūkis kuriamas iš nepadalytų valdų (suteikiama 15 balų);

40.3. pareiškėjas turi ne mažiau kaip 5 ha nuosavybės teise valdomų žemės ūkio naudmenų (suteikiama 10 balų);

40.4. pareiškėjas turi žemės ūkio srities aukštąjį ir (arba) profesinį išsilavinimą (suteikiama 10 balų);

40.5. pareiškėjas yra jaunesnio amžiaus (pagal amžiaus kategorijas suteikiamas atitinkamas balų skaičius):

40.5.1. iki 30 metų suteikiama 20 balų;

40.5.2. nuo 30 metų iki 40 metų suteikiama 15 balų;

40.6. pareiškėjo ūkio grynas pelningumas, įgyvendinus verslo planą, bus didesnis kaip 4 proc. (suteikiama 10 balų);

40.7. projektas įgyvendinamas vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių (pareiškėjo ūkis laikomas esančiu vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, jei ne mažiau kaip 50 proc. jo žemės ūkio paskirties žemės ploto yra vietovėse, kuriuose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių (pagal Programos priemonės Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių (31 straipsnis) aprašymą) (suteikiama 15 balų).

41. Privalomasis mažiausias projektų atrankos balų skaičius – 35 privalomieji balai. Jeigu projektų atrankos vertinimo metu nustatoma, kad projektas nesurinko privalomojo mažiausio 35 balų skaičiaus, paramos paraiška atmetama.

42. Paramos paraiškų atrankos pirmumo eilės sudarymas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

XII. PARAMOS PARAIŠKŲ TVIRTINIMAS

43. Agentūra įvertinusi paramos paraiškas, teikia jas Projektų atrankos komisijai, į kurios sudėtį įtraukiamas ir Ministerijos atstovas (-ai), Agentūros nustatyta tvarka.

44. Pareiškėjas, patvirtinus jo paramos paraišką, tinkamą paramai gauti, tampa paramos gavėju.

45. Agentūra apie sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskyrimo informuoja pareiškėjus Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

XIII. MOKĖJIMO PRAŠYMŲ ADMINISTRAVIMO IR PARAMOS IŠMOKĖJIMO TVARKA

46. Mokėjimo prašymai teikiami ir administruojami Administravimo taisyklėse numatyta tvarka.

47. Parama išmokama dviem arba trimis dalinėmis išmokomis atsižvelgiant į verslo plane numatytas veiklas per ne ilgesnį kaip 5 metų laikotarpį nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos:

47.1. parama mokama dviem dalinėmis išmokomis, jeigu verslo planas įgyvendinamas per 3 metus. Pirmoji išmokos dalis, sudaranti 50 proc. visos išmokos sumos, paramos gavėjui mokama priėmus sprendimą skirti paramą. Paskutinė 50 proc. išmokos dalis, mokama, jeigu verslo planas tinkamai įgyvendintas ir paramos gavėjas pateikia mokėjimo prašymą;

47.2. parama mokama trimis dalinėmis išmokomis, jeigu verslo planas įgyvendinamas per ilgesnį kaip 3 metų laikotarpį. Pirmoji išmokos dalis, sudaranti 50 proc. visos išmokos sumos, paramos gavėjui mokama priėmus sprendimą skirti paramą. Antroji (tarpinė) išmokos dalis, sudaranti 30 proc. visos išmokos sumos, mokama, jeigu ne mažiau kaip 80 proc. išmokėtos paramos sumos yra investuota ir paramos gavėjas pateikia mokėjimo prašymą. Trečioji, paskutinė 20 proc. išmokos dalis mokama, jeigu verslo planas tinkamai įgyvendintas ir paramos gavėjas pateikia mokėjimo prašymą.

48. Teikdamas mokėjimo prašymus, paramos gavėjas neprivalo pateikti išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo dokumentų tačiau privalo pateikti finansinės atskaitomybės dokumentus. Teikdamas paskutinį mokėjimo prašymą bei galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą, paramos gavėjas pateikia finansinės atskaitomybės dokumentus už finansinius metus, kuriais buvo įgyvendintas verslo planas. Paskutinis mokėjimo prašymas ir galutinė projekto įgyvendinimo ataskaita teikiama ne vėliau, kaip vasario mėnesį, pasibaigus ketvirtyms nuo paraiškos pateikimo metų finansiniams metams (taikoma tik tiems pareiškėjams, kurie teikia 2 mokėjimo prašymus).

49. Paramos gavėjų atsiskaitymai su tiekėjais turi vykti tik per finansines institucijas.

50. Agentūrai pareikalavus, paramos gavėjas privalo pateikti dokumentus, kuriais deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas bei išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo dokumentus ir pirkimo procedūrų dokumentaciją.

51. Su paskutiniu mokėjimo prašymu paramos gavėjas teikia galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

52. Paramos gavėjas, Administravimo taisyklių nustatyta tvarka verslo plano kontrolės laikotarpiu teikia Agentūrai užbaigto projekto metines ataskaitas.

XIV. SANKCIJOS

53. Netinkamai įgyvendinančiam (įgyvendinusiam) projektą paramos gavėjui gali būti taikomos ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytos sankcijos. Gali būti taikomos tokios sankcijos: paramos sumažinimas, paramos teikimo sustabdymas ir (arba) nutraukimas ir (arba) reikalavimas grąžinti visą ar dalį sumokėtos paramos; apribojimas teikti paraiškas; kitos poveikio priemonės dėl su gauta arba prašoma parama susijusių įsipareigojimų nevykdymo ir (arba) nustatytų reikalavimų nesilaikymo.

54. Sankcijos netaikomos, jei nustatytų reikalavimų nesilaikoma dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių.

55. Detali sankcijų apskaičiavimo ir taikymo tvarka nustatyta Administravimo taisyklėse ir Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-929 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikos patvirtinimo“.

56. Veiklos sričiai taikomos specifinės sankcijos yra šios:

56.1. parama neteikiama, jei:

56.1.1. besikuriančio jaunojo ūkininko valda sudaryta iš sklypų, kurie buvo sutuoktinio valdoje, ir šiems sklypams jau buvo skirta parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ arba Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“;

56.1.2. pareiškėjas įsikūrimo metu nuosavybės teise įgyja sklypus iš valdos, kuriai jau buvo skirta parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos arba Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos investicines priemones, jei dar nepasibaigęs projekto kontrolės laikotarpis;

56.1.3. besikuriančio sutuoktinio valda ir ūkis perregistruoti iš jo sutuoktinio;

56.1.4. paramos gavėjas, norėdamas gauti paramą, pateikė melagingos informacijos arba dėl aplaidumo nepateikė būtinos informacijos. Tokiu atveju paramos gavėjas netenka teisės dalyvauti pagal priemonę ištisus kalendorinius metus, kuriais nustatyta, kad nesilaikoma reikalavimų, ir kitus kalendorinius metus;

56.2. visa parama susigražinama, jei:

56.2.1. verslo planas nepradedamas įgyvendinti per 9 mėn. nuo sprendimo suteikti paramą priėmimo;

56.2.2. įgyvendinus verslo planą nustatoma, kad paramos gavėjo ūkio ekonominis dydis, išreikštas standartinės produkcijos verte (SP), yra mažesnis kaip 8 000 Eur;

56.2.3. paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo metu nustatoma, kad verslo planas įgyvendintas netinkamai (verslo plane numatyti veiklos plėtros tikslai, suplanuotos įgyvendinti investicijos bei suplanuoti rodikliai nėra pasiekti);

56.2.4. pareiškėjas per 18 mėnesių nuo įsikūrimo dienos netampa aktyviu ūkininku, kaip apibrėžta reglamento (ES) 1307/2013 9 straipsnyje;

56.2.5. per 36 mėnesių laikotarpį nuo sprendimo skirti paramą priėmimo datos neįgijo 18.7.1–18.7.3 papunkčiuose nurodyto išsilavinimo;

56.2.6. paramos gavėjas, norėdamas gauti paramą, pateikė melagingos informacijos arba dėl aplaidumo nepateikė būtinos informacijos;

56.3. visa parama arba jos dalis susigrąžinama neįgyvendinus atrankos kriterijų, pagal sankcijos metodikoje nustatytus dydžius.

56.4. dalis paramos susigrąžinama, jei Agentūrai pareikalavus, paramos gavėjas nepateikė dokumentų, kuriais deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, bei išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo dokumentų bei pirkimo procedūrų dokumentaciją. Tokiu atveju susigrąžinama tokia paramos dalis, už kurią paramos gavėjas nepateikė reikalingų dokumentų.

XV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

57. Projektų įgyvendinimo priežiūra ir tikrinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

58. Apskundimo tvarka nustatyta Administravimo taisyklėse.

59. Patikrų vietoje atlikimo tvarka nustatyta Administravimo taisyklėse.

60. Šios Taisyklės gali būti keičiamos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

61. Pasikeitus šiose Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.

62. Pasikeitus šioms Taisyklėms nauji reikalavimai taikomi vienodai visiems pareiškėjams, išskyrus atvejus, kai pakeitimo įsakyme numatyta kitaip.

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų
programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“
veiklos srities „Parama jaunųjų ūkininkų
įsikūrimui“ įgyvendinimo taisyklių
1 priedas

(Paramos paraiškos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“ įgyvendinimo taisyklės forma)

[illegible]

(dokumento sudarytojo pavadinimas)

Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento _____ paramos administravimo skyriui

**PARAMOS PARAIŠKA PAGAL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ
PROGRAMOS PRIEMONĖS „ŪKIO IR VERSLO PLĖTRA“ VEIKLOS SRITIES
„PARAMA JAUNUJŲ ŪKININKŲ ISIKŪRIMUI“ IGYVENDINIMO TAISYKLES****

(data)

I. INFORMACIJA APIE PAREIŠKĒJĀ

Adresas: (Nurodoma pareiškėjo gyvenamoji vieta (įmonės buveinės adresas), telefonas, faksas, el. paštas, kuriuo bus galima susisiekti su pareiškėju paraiškos vertinimo ir verslo plano įgyvendinimo metu)
Savivaldybės pavadinimas _____
Seniūnijos pavadinimas _____
Gyvenamosios vietovės pavadinimas _____

* *Pildo Nacionalinės mokesčių agentūros prie Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento paramos administravimo skyriaus tarnautojas.*

**** Paraiška turi būti užpildyta kompiuteriu.**

[illegible]

1. Pareiškėjo sutuoktinio vardas, pavardė _____ (Nurodomas pareiškėjo sutuoktinio (jei susituokęs) vardas, pavardė)
2. Asmens kodas _____ (Nurodomas pareiškėjo sutuoktinio asmens kodas)
3. Pareiškėjo motinos vardas ir mergautinė pavardė _____
4. Asmens kodas _____ (Nurodomas pareiškėjo motinos asmens kodas)
5. Pareiškėjo tėvo vardas ir pavardė _____
6. Asmens kodas _____ (Nurodomas pareiškėjo tėvo asmens kodas)
7. Pareiškėjo senelės (-ių) vardas (-ai) ir mergautinė (-ės) pavardė (-ės) _____
8. Asmens kodas _____ (Nurodomas pareiškėjo senelės (-ių) asmens kodas (-ai))
9. Pareiškėjo senelio (-ių) vardas (-ai) ir pavardė (-ės) _____
10. Asmens kodas _____ (Nurodomas pareiškėjo senelio (-ių) asmens kodas (-ai))
11. Pareiškėjo sesers (-ų) vardas (-ai) ir mergautinė (-ės) pavardė (-ės) _____
12. Asmens kodas _____ (Nurodomas pareiškėjo sesers (-ų) asmens kodas (-ai))
13. Pareiškėjo brolio (-ių) vardas (-ai) ir pavardė (-ės) _____
14. Asmens kodas _____ (Nurodomas pareiškėjo brolio (-ių) asmens kodas (-ai))
15. Pareiškėjo sūnaus (-ų) vardas (-ai) ir pavardė (-ės) _____
16. Asmens kodas _____ (Nurodomas pareiškėjo sūnaus (-ų) asmens kodas (-ai))
17. Pareiškėjo dukros (-ų) vardas (-ai) ir mergautinė (-ės) pavardė (-ės) _____
18. Asmens kodas _____ (Nurodomas pareiškėjo dukros (-ų) asmens kodas (-ai))

II. INFORMACIJA APIE PAREIŠKĖJO SUTUOKTINĮ IR ARTIMUOSIUS GIMINAIČIUS

III. INFORMACIJA APIE PROJEKTĄ, KURIAM PRAŠOMA PARAMOS

1. Programos priemonės veiklos srities kodas	6.1
2. Programos priemonės veiklos srities remiama veikla	Žemės ūkio produktų gamyba Prekinių žemės ūkio produktų (pagamintų ir (arba) išaugintų valdoje) apdorojimas (rūšiavimas, pakavimas ir t. t.), perdirbimas ir tiekimas rinkai (pažymėti vieną arba abi veiklas)
3. Sektorius:	Gyvulininkystė Sodininkystė, Uogininkystė, Daržininkystė Mišri žemės ūkio veikla Augalininkystė Kita _____ Nurodyti veiklą

kas bus atsakingas už projekto įgyvendinimą, kaip bus organizuojamas projekto įgyvendinimas.

V. INFORMACIJA APIE ŽEMĖS VALDAS

(Šioje lentelėje pateikiama informacija apie valdomus / prognozuojamus valdyti žemės plotus. Pildant turi būti pateikta informacija apie žemės ūkio naudmenų plotus ir kitą žemę. Būtina nurodyti bendrą žemės plotą (ha). 1-oje lentelės eilutėje nurodomi nuosavybės teise, nuomos, panaudos ar kitais pagrindais valdomi žemės plotai. Nurodomi žemės plotai, deklaruoti tiesioginėms išmokoms gauti finansinių metų pabaigoje. Jeigu ūkis / valda įregistruoti tais pačiais metais, kai pateikiama Paramos paraiška, nurodomi plotai, valdomi ūkinės veiklos pradžios balanso sudarymo dieną, o informacija įrašoma stulpelyje „Ataskaitiniai metai“. Planuojamais metais nurodomas plotas, numatytas valdyti metų pabaigoje)

	Mata- vimo vnt.	Ataskai- tiniai metai		Paramos paraiškos pateikimo metu		Prognozės verslo plano įgyvendinimo laikotarpiu										Prognozės verslo plano kontrolės laikotarpiu					
						20__ m.		20__ m.		20__ m.		20__ m.		20__ m.		20__ m.		20__ m.		20__ m.	
		1 ¹	2 ²	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
1. Žemės ūkio naudmenos	ha																				
1.1. Žemės ūkio naudmenos, esančios vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių.	ha																				
2. Kita žemė	ha																				
3. Iš viso	ha																				

¹ Nuosavybės teise valdoma žemė.

² Nuomos, panaudos ar kitais pagrindais valdoma žemė.

VI. TINKAMOS FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDOS

(Nurodomos investicijos, kurioms prašoma paramos, jų pirkimo suma be PVM, su PVM, trumpai pagrindžiamas išlaidų būtinumas. Išlaidos sugrupuojamos pagal išlaidų kategorijas)

Nr.	Išlaidų pavadinimas	Pirkimo suma be PVM, Eur	Pirkimo suma su PVM, Eur	Pagrindimas	Pirkimų vykdymo būdai
1.	Nauja žemės ūkio technika, įranga, technologiniai įrenginiai, kompiuterinė įranga, įskaitant programinę, N ir O kategorijų bazinės komplektacijos transporto priemonės, išskyrus G kategorijos transporto priemones, skirti projekto reikmėms				
1.1.					konkursas / apklausa įkainiai
2.	Ūkiniai gyvūnai				
2.1.					konkursas / apklausa įkainiai
3.	Statyba ir rekonstrukcija				
3.1.					konkursas / apklausa įkainiai
4.	Infrastruktūros kūrimas valdoje, jei ji susijusi su remiama veikla ir skirta tik ūkininko ūkio reikmėms				
4.1.					konkursas / apklausa įkainiai
5.	Naujos statybinės medžiagos				
5.1.					konkursas / apklausa įkainiai
6.	Daugiamečiai augalai ir jų sodinimo paslaugos				
6.1.					konkursas / apklausa įkainiai

7.	Bendrosios išlaidos				
7.1.					konkursas / apklausa įkainiai
8.	Viešinimo išlaidos				
8.1.					konkursas / apklausa įkainiai
	Iš viso:				

VII. PROJEKTO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

(Nurodoma, kaip pareiškėjas numato finansuoti projektą, jeigu projekto vertė didesnė negu galima maksimali parama. Turi būti numatytos lėšos, skirtos apmokėti investicijos vertei su PVM, viršijančiai galimos paramos dydį. Pareiškėjas privalo nurodyti finansavimo šaltinius)

	Šaltinis	Suma, Eur	Nuoroda į patvirtinimo dokumentą / informacijos šaltinį
1.	Paramos lėšos	—	Šioje grafoje nurodoma, kiek planuojama teikti mokėjimo prašymų (ne daugiau kaip du) ir kokioms investicijoms, už kurias gauta parama bus naudojama antrajam projekto etapui finansuoti.
2.	Pareiškėjo lėšos	—	iš veiklos planuojamos gauti lėšos iš tikslinių programų gautinos lėšos (tiesioginės išmokos, kita parama) kita _____
3.	Skolintos lėšos kredito įstaigos	— —	
4.	Kiti piniginiai įnašai	_ _ _ _ _ _ _	
5.	Iš viso (1+2+3+4)	_ _ _ _ _ _ _	

VIII. INFORMACIJA APIE PROJEKTO INOVATYVUMĄ

(Šioje lentelėje apibūdinamas projekto inovatyvumas, pažymint bent vieną langelį ženklų „X“, ir pateikiamas trumpas pagrindimas. Pildant šią informaciją turi būti vadovaujamas Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos investicinių priemonių projektų inovatyvumo vertinimo metodika, patvirtinta žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 3D-918):

... produkto, paslaugos inovacija (_____)
... technologinio proceso inovacija / modernizavimas _____)
... organizacinė inovacija (_____)
... inovacijų partnerystė (_____)

X. KITA INFORMACIJA

(Šioje lentelėje pareiškėjas atsako į pateiktus klausimus, užbraukdamas kryželiu langelį ties žodžiu „Taip“ arba „Ne“.

Atsakius į klausimą „Taip“ turi būti pateikta atitinkama pažyma)

1.	Ar patvirtinate, kad pirmą kartą steigiatės žemės ūkio valdoje ir ūkyje kaip ūkio valdytojas?	Taip	Ne
2.	Ar patvirtinate, kad savo vardu, kaip valdos valdytojas, esate įregistravęs valdą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir verslo registre?	Taip	Ne
3.	Ar Žemės ūkio ir kaimo verslo centre Valdų registre atnaujinate valdos duomenis iki paraiškos gauti paramai pateikimo, jeigu valdos duomenys nuo paskutinio atnaujinimo keitėsi? <i>Jei valdos duomenys nuo valdos įregistravimo nesikeitė, atsakyti „Neaktualu“.</i>	Taip Neaktualu	Ne
4.	Ar patvirtinate, kad savo vardu esate įregistravęs ūkininko ūkį?	Taip	Ne
5.	Ar patvirtinate, kad Jūsų įsikūrimas neprasidėjo anksčiau kaip 12 mėnesių iki paramos paraiškos pateikimo dienos?	Taip	Ne
6.	Ar patvirtinate, kad baigėte minimalius ūkininkavimo pradmenų programos mokymus ne daugiau kaip metai iki paramos paraiškos pateikimo dienos? Nurodyti datą _____ <i>Jei ne, pereiti prie 7 klausimo.</i>	Taip	Ne
7.	Ar įsipareigojate baigti minimalius ūkininkavimo pradmenų programos mokymus iki paraiškos tiesioginėms išmokoms gauti pateikimo dienos?	Taip	Ne Neaktualu
8.	Ar patvirtinate, kad nesate pateikęs kaip ūkio valdytojas, paraiškos gauti tiesiogines išmokas (taikoma ir tais atvejais, kai paraiška gauti tiesiogines išmokas gauti buvo pateikta neįregistravus ūkininko ūkio)?	Taip	Ne
9.	Ar patvirtinate, kad Jūsų įsikūrimas paramos paraiškos pateikimo metu nėra pasibaigęs?	Taip	Ne
10.	Ar užtikrinate, kad išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir ES fondų?	Taip	Ne
11.	Ar įsipareigojate, kai teikiamas vienas mokėjimo prašymas, paskolos sutartį pateikti iki verslo plano įgyvendinimo pradžios, jeigu teikiami du mokėjimo prašymai, paskolos sutartį pateikti kartu su pirmuoju mokėjimo prašymu, arba pateikti raštišką patvirtinimą, kad atitinkamą projekto dalį įgyvendinsite nuosavomis lėšomis? <i>Jei nurodyti duomenys pateikti su paraiška arba verslo planas nebus įgyvendinamas skolintomis lėšomis, atsakyti „Neaktualu“.</i>	Taip Neaktualu	Ne
12.	Ar esate atsiskaitęs su Valstybine mokesčių inspekcija?	Taip	Ne
13.	Ar esate atsiskaitęs su Valstybiniu socialinio draudimo fondu?	Taip	Ne
14.	Ar tvarkote buhalterinę apskaitą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka (Norintys gauti paramą ūkininkai privalo / įsipareigoja tvarkyti buhalterinę apskaitą, vadovaudamiesi Ūkininko ūkio ir gyventojų, kurie neįregistravę ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo dvejybine apskaitos sistema rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 3D-491)?	Taip	Ne

15.	Ar įsipareigojate tvarkyti buhalterinę apskaitą iki verslo plano kontrolės pabaigos?	Taip	Ne
16.	Ar įsipareigojate, kad visos investicijos atitinka ir atitiks ES ir darbo saugos reikalavimus, kaip nurodyta techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 „Dėl techninio reglamento „Mašinų sauga“ patvirtinimo“, ir Elektrotechninių gaminių saugos techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos standartizacijos departamento direktoriaus 1999 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. 351/61 „Dėl Elektrotechninių gaminių saugos techninio reglamento patvirtinimo“?	Taip	Ne
17.	Ar įsipareigojate užtikrinti, kad numatytos investicijos atitinka ir verslo plano kontrolės laikotarpio pabaigoje atitiks gyvūnų gerovės, veterinarijos, higienos ir maisto kokybės reikalavimus? <i>Jei numatytos investicijos neturi įtakos minėtų reikalavimų laikymuisi, atsakoma „Neaktualu“.</i>	Taip Neaktualu	Ne
18.	Ar įsipareigojate, kad įgyvendinus verslo planą ir visu verslo plano kontrolės laikotarpiu Jūsų ūkio ekonominis dydis, išreikštas standartine produkcija, bus nemažesnis kaip 8 000 Eur?	Taip	Ne
19.	Ar įsipareigojate atitikti ekonominio gyvybingumo kriterijus, kaip nurodyta Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“?	Taip	Ne
20.	Ar įsipareigojate nekeisti verslo plano įgyvendinimo vietos ir sąlygų, vykdyti verslo plane numatytą žemės ūkio veiklą, neparduoti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui už paramos lėšas įgyto turto nuo paramos sutarties pasirašymo arba nuo sprendimo skirti paramą datos iki verslo plano kontrolės laikotarpio pabaigos?	Taip	Ne
21.	Ar esate susituokęs (susituokusi)? <i>Jei ne, pereiti prie 23 klausimo.</i>	Taip	Ne
22.	Ar jūsų sutuoktinis kreipėsi (kreipiasi) paramos pagal šią priemonę?	Taip	Ne
23.	Ar patvirtinate, kad valda nėra sudaryta iš sklypų, kurie buvo sutuoktinio valdoje?	Taip	Ne
24.	Ar patvirtinate, kad visas įkuriamo ūkio ŽŪN plotas paramos paraiškos pateikimo dieną ir verslo plano įgyvendinimo bei kontrolės laikotarpiu priklausys Jums nuosavybės teise arba bus kitaip užtikrinamas teisėtas naudojimasis (nuoma, panauda ir kt.) ir jeigu verslo plano įgyvendinimo laikotarpiu ir (arba) verslo plano kontrolės laikotarpiu žemės valdymo sutartys bus nutrauktos ar baigsis jų galiojimo laikas, ne vėliau kaip per 1 mėn. bus išsinuomotas ar kitais teisėtais pagrindais valdomas tas pats arba kitas sklypas su tokiu pat ŽŪN plotu? (Žemės nuomos ar kito teisėto naudojimosi ja sutartis turi būti įregistruota Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre (toliau – Nekilnojamojo turto registras))	Taip	Ne
25.	Ar užtikriname, kad, jei Jūsų paramos paraiškai bus suteikti atrankos balai už ne mažiau kaip 5 ha nuosavybės teise valdomų žemės ūkio naudmenų, išlaikyti nemažesnę plotą visą verslo plano įgyvendinimo laikotarpį iki kontrolės laikotarpio pabaigos.	Taip Neaktualu	Ne

	<i>Jei atrankos balai nebuvo suteikti, atsakoma „Neaktualu“</i>		
26.	Ar patvirtinate, kad dirbtinai nesukūrėte ir verslo įgyvendinimo ir kontrolės metu nesukursite sąlygų šiai paramai gauti?	Taip	Ne
27.	Ar patvirtinate, kad verslo planas bus vykdomas Lietuvos Respublikos teritorijoje?	Taip	Ne
28.	Ar įsipareigojate per 18 mėnesių nuo įsikūrimo datos tapti aktyviu ūkininku, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 1307/2013 9 straipsnyje?	Taip	Ne
29.	Ar įsipareigojate apdrausti turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, nuo paramos patvirtinimo iki verslo plano kontrolės laikotarpio pabaigos (didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų verslo plano įgyvendinimo laikotarpiui, o įgyvendinus verslo planą – likutinei vertei, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas, esant draudimo paslaugų prieinamumui)?	Taip	Ne
30.	Ar įsipareigojate viešinti gautą paramą? Kokias viešinimo priemonės naudosite? <i>Nurodyti viešinimo priemonės</i>	Taip	Ne
31.	Ar įsipareigojate verslo planą pradėti įgyvendinti per 9 mėn. nuo paramos patvirtinimo dienos?	Taip	Ne
32.	Ar įsipareigojate, kad jei neturite reikiamų profesinių įgūdžių ir kompetencijos paramos paraiškos pateikimo dieną, per 36 mėnesių laikotarpį nuo sprendimo skirti paramą priėmimo datos įgyti toliau nurodytą išsilavinimą, kurio poreikis turi būti pagrįstas verslo plane: 1. profesinis žemės ūkio srities išsilavinimas arba; 2. aukštasis žemės ūkio srities išsilavinimas; 3. Jaunųjų ūkininkų kompetencijos ugdymo programos kursas. <i>Jei nurodytas išsilavinimas yra įgytas, atsakoma „Neaktualu“.</i>	Taip Neaktualu	Ne
33.	Ar verslo plane nurodote poreikį įgyti 32 punkte įvardytą išsilavinimą?	Taip	Ne
34.	Ar įsipareigojate nuo paraiškos pateikimo dienos iki verslo plano įgyvendinimo laikotarpio pabaigos nedalyvauti įgyvendinant kitas investicines Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones (išskyrus Programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklą „Asbestinių stogų dangos keitimas“? (Pakartotinai investicinės paramos galima kreiptis tik įgyvendinus ankstesnįjį ES lėšomis finansuojamą projektą, t. y. ne anksčiau, kaip pateikus paskutinį mokėjimo prašymą ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą ir įgyvendinus verslo planą.)	Taip	Ne
35.	Ar esate PVM mokėtojas?	Taip PVM mokėtojo kodas Ne PVM nemokėjimo teisinis pagrindimas	
36.	Ar įsipareigojate, kad, jei Jūsų paramos paraiškai bus suteikti atrankos balai už kuriamą gyvulininkystės, daržininkystės, uogininkystės, sodininkystės ūkį, įgyvendinus verslo planą	Taip Neaktualu	Ne

	pajamos iš pasirinktos ūkio veiklos sudarys ne mažiau kaip 50 proc. visų ūkio veiklos pajamų? <i>Jeį atrankos balai nebuvo suteikti, atsakoma „Neaktualu“</i>		
37.	Ar įsipareigojate, kad, jei Jūsų paramos paraiškai bus suteikti atrankos balai už kuriamą mišrųjį ūkį, kai viena iš veiklų yra gyvulininkystė, įgyvendinus verslo planą pajamos iš gyvulininkystės veiklos sudarys ne mažiau kaip 50 proc. visų ūkio veiklos pajamų? <i>Jeį atrankos balai nebuvo suteikti, atsakoma „Neaktualu“</i>	Taip Neaktualu	Ne
38.	Ar įsipareigojate, kad, jei Jūsų paramos paraiškai bus suteikti atrankos balai už pasiektą grynojo pelningumo rodiklį, įgyvendinus verslo planą grynojo pelningumo rodiklis bus didesnis kaip 4 proc.? <i>Jeį atrankos balai nebuvo suteikti, atsakoma „Neaktualu“</i>	Taip Neaktualu	Ne
39.	Ar užtikrinate, kad pats asmeniškai užsiimsite žemės ūkio veikla ir ūkio valdymu?	Taip	Ne
40.	Ar patvirtinate, kad neturite finansinių sunkumų, t. y. esate ne bankrutuojantis?	Taip	Ne
41.	Ar verslo plane numatote statybos, rekonstravimo, kapitalinio remonto ar infrastruktūros įrengimo darbus? Jeį „Taip“, nurodykite žemės sklypo (-ių), kuriame (-iuose) numatote vykdyti darbus, unikalų (-ius) numerį (-ius).	Taip	Ne
42.	Ar įsipareigojate, jei teikiamas vienas mokėjimo prašymas, t. y. parama išmokama dviem dalimis, iki verslo plano įgyvendinimo pradžios pateikti statinių techninį projektą (pateikiamos statinio techninio projekto, bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, technologijos, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys) ir statybą (rekonstravimą) leidžiančius dokumentus? <i>Atsakoma „Neaktualu“, jei projektas ir dokumentai pateikti su paraiška arba statybos darbai nevykdomi</i>	Taip Neaktualu	Ne
43.	Ar įsipareigojate, jei teikiami du mokėjimo prašymai, t. y. parama išmokama trimis dalimis, kartu su pirmuoju mokėjimo prašymu pateikti statinių techninį projektą (pateikiamos statinio techninio projekto, bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, technologijos, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys) ir statybą (rekonstravimą) leidžiančius dokumentus? <i>Atsakoma „Neaktualu“, jei projektas ir dokumentai pateikti su paraiška arba statybos darbai nevykdomi</i>	Taip Neaktualu	Ne
44.	Ar įsipareigojate investuoti ne mažiau kaip 80 proc. išmokėtos paramos sumos prieš pateikiant pirmąjį (tarpinį) mokėjimo prašymą? <i>Jeį parama išmokama dviem dalimis, atsakoma „Neaktualu“</i>	Taip Neaktualu	Ne
45.	Ar įsipareigojate, kad verslo planas bus įgyvendintas per ne ilgesį kaip 5 metų laikotarpį?	Taip	Ne
46.	Ar įsipareigojate verslo planą, kaip numatyta Taisyklių 24 punkte, įgyvendinti tinkamai?	Taip	Ne
Paramos paraiškų atrankos pirmumo kriterijai			
1	1.1. Ar kuriate gyvulininkystės, daržininkystės, uogininkystės, sodininkystės arba mišrųjį ūkį, kuriame viena iš veiklų yra gyvulininkystė ir pajamos iš gyvulininkystės veiklos, įgyvendinus verslo planą, sudarys ne mažiau kaip 50 proc. visų veiklos pajamų ?	Taip	Ne

2	1.2. Ar ūkį kuriate iš nepadalytų valdų ?	Taip	Ne
3	1.3. Ar turite ne mažiau kaip 5 ha nuosavybės teise valdomų žemės ūkio naudmenų ? 1.4. _____ 1.5. Įrašykite turimų nuosavybės teise hektarų skaičių	Taip	Ne
4	1.6. Ar turite žemės ūkio srities aukštąjį ir (arba) profesinį išsilavinimą ?	Taip	Ne
5	1.7. Ar esate jaunesnio amžiaus ? 1.8. _____ 1.9. - Iki 30 metų; 1.10. - Nuo 30 metų iki 40 metų.	Taip Taip	Ne Ne
6	1.11. Ar Jūsų ūkio grynas pelningumas, įgyvendinus verslo planą, bus didesnis kaip 4 proc.?	Taip	Ne
7	Ar Jūsų projektas įgyvendinamas vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių ?	Taip	Ne

XI. PATEIKIAMAI DOKUMENTAI

(Šioje lentelėje Pareiškėjas pasitikrina, ar jo pateikiama Paramos paraiška yra sukomplektuota, ir pažymi (kryželiu), kuriuos dokumentus pateikia, nurodydamas pateikiamų dokumentų puslapių skaičių.)

Eil. Nr.	Dokumento pavadinimas	Pažymėti X	Puslapių skaičius
1.	Verslo planas.		—
2.	Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos teritorinio padalinio deklaracija arba pažyma apie atitiktį veterinarijos, higienos ir gyvūnų gerovės ir maisto kokybės reikalavimams (pateikiama, jei numatytos išgyti investicijos turi įtakos minėtiems reikalavimams).		—
3.	Dokumentai, kuriais patvirtinamas pareiškėjo turimas išsilavinimas.		—
4.	Dokumentai, kuriuose nurodoma mokymosi įstaiga ir likusio mokymosi trukmė (jei mokosi ar studijuoja), ir (arba) įsipareigojimas įgyti X lentelės 32 punkte įvardytą išsilavinimą (įsipareigojimų formas galima gauti Agentūros Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento teritoriniuose paramos administravimo skyriuose ir www.nma.lt tinklapyje).		—
5.	Finansinės atskaitomybės dokumentai (balansas, pelno (nuostolių) ataskaita) už ataskaitinius metus arba ūkinės veiklos pradžios balansas (patvirtinti pareiškėjo parašu).		—
6.	Žemės valdymo fakto patvirtinimo dokumentai (jei nekilnojamojo turto pažymėjime nurodyta, kad žemę valdo keli savininkai, pareiškėjas privalo papildomai pateikti nekilnojamojo turto registre įregistruotą susitarimą, kuriame nurodoma, koks sklype esančių ŽŪN plotas priklauso pareiškėjui, arba kitus dokumentus reikalaujamo ŽŪN ploto valdymo nuosavybės teise faktui įrodyti), jei dalis valdos kuriama nuomojamoje ar kitais teisiniais pagrindais valdomoje žemėje, turi būti sudarytos žemės valdymo sutartys ir užtikrinamas nepertraukiamas naudojimasis ja visu verslo plano įgyvendinimo ir verslo plano kontrolės laikotarpiu (jei žemė yra valdoma nuomos, panaudos ar kitais pagrindais, atitinkamos sutartys, kuriose nurodytas ŽŪN plotas, turi būti įregistruotos VI Registrų centre).		—
7.	Prekių, darbų ar paslaugų tiekėjų trys komerciniai pasiūlymai arba kiti dokumentai, pagrindžiantys tinkamą finansuoti išlaidų vertę.		—
8.	Numatomų statybos / rekonstravimo darbų projektiniai dokumentai (pateikiamos statinio techninio projekto bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano, architektūros, technologijos, statybos		—

Eil. Nr.	Dokumento pavadinimas	Pažymėti X	Puslapių skaičius
	skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys) arba projektiniai pasiūlymai su statybos (rekonstravimo) vertės skaičiavimu).		
9.	Statybą, rekonstravimą ar kapitalinį remontą leidžiantis dokumentas (jei teikiamas vienas mokėjimo prašymas, t. y. kai parama išmokama dviem dalimis, turi būti pateiktas kartu su paramos paraiška, jei teikiami du mokėjimo prašymai, t. y. kai parama išmokama trimis dalimis, turi būti pateiktas kartu su pirmuoju mokėjimo prašymu).		—
10.	Atsakingų institucijų patvirtintas nesudėtingo statinio supaprastintas techninis projektas arba kiti nesudėtingo statinio statybos dokumentai.		—
11.	Dokumentai, kuriais patvirtinama pareiškėjo galimybė apmokėti numatytą verslo plano dalį (dokumentų turinys turi sutapti su verslo plano finansinių ataskaitų duomenimis) reikalingoms investicijoms, viršijančioms numatytą paramą.		—
12.	Poveikio aplinkai įvertinimo dokumentai (kai reikia).		—
13.	Pažyma dėl ilgalaikio turto apskaitos.		
14.	Kiti dokumentai.		—

XII. PAREIŠKĖJO DEKLARACIJA

Aš, pretenduojantis gauti paramą pagal priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“, pasirašydamas šioje paramos paraiškoje, patvirtinu, kad:

1. Šioje paraiškoje ir prie jos pridėtuose dokumentuose pateikta informacija, mano žiniomis ir įsitikinimu, yra teisinga.
2. Žinau, kad iš VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro gautus duomenis Agentūra panaudos priimdama sprendimą dėl paramos suteikimo (nesuteikimo) ir (arba) sankcijų taikymo.
3. Prašoma parama yra mažiausia projektui įgyvendinti reikalinga suma.
4. Nesu pažeidęs jokios kitos sutarties dėl paramos skyrimo iš Europos Sąjungos arba Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų.
5. Man nėra iškelta byla dėl bankroto, nesu likviduojamas.
6. Man nežinomos kitos šiame dokumente nenurodytos priežastys, dėl kurių projektas negalėtų būti įgyvendintas ar jo įgyvendinimas būtų atidedamas, arba dėl kurių projektas nebūtų įgyvendintas nustatytu laikotarpiu.
7. Žinau, kad paraiška gali būti atmesta, jeigu joje pateikti ne visi prašomi duomenys (įskaitant šią deklaraciją).
8. Sutinku, kad paramos paraiškoje ir kituose Agentūrai teikiamuose dokumentuose esantys mano asmens duomenys ir kiti duomenys būtų apdorojami ir saugomi paramos priemonių administravimo informacinėse sistemose ir kad Agentūra gautų mano asmens ir (arba) įmonės, kuriai aš atstovauju, duomenis ir kitus duomenis iš kitų fizinių / juridinių asmenų, registru ar duomenų bazių paramos administravimo klausimais.
9. Sutinku, kad mano tinkamumas gauti paramą bus vertinamas pagal mano pateiktus ir atitinkamais dokumentais pagrįstus duomenis bei viešuosiuose registruose esančius duomenis.
10. Esu informuotas, kad duomenys apie gaunamą (gautą) paramą bus viešinami visuomenės informavimo tikslais, taip pat gali būti perduoti audito ir tyrimų institucijoms siekiant apsaugoti Bendrijos finansinius interesus Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka.
11. Sutinku, kad informacija apie mano pateiktą paraišką, nurodant pareiškėjo pavadinimą, projekto pavadinimą, paraiškos kodą ir prašomą paramos sumą, būtų skelbiama Agentūros interneto svetainėje ir visa su šiuo projektu susijusi informacija būtų naudojama statistikos, vertinimo bei tyrimų tikslais.
12. Įsipareigoju klaidingai apskaičiuotą ir pervestą į mano atsiskaitomąją sąskaitą paramos sumą grąžinti Agentūrai.
13. Žinau, kad Agentūra gali patikrinti pateiktus duomenis ir atlikti patikrą vietoje, gauti papildomos informacijos apie mano projekto ir su juo susijusią veiklą. Pateiktus duomenis kontrolės tikslams gali panaudoti ir kitos Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos institucijos.
14. Esu informuotas, kad turiu teisę žinoti apie savo asmens duomenų tvarkymą, susipažinti su tvarkomais savo asmens duomenimis ir kaip jie yra tvarkomi, reikalauti ištaisyti, sunaikinti savo asmens duomenis arba sustabdyti savo asmens duomenų tvarkymo veiksmus, kai duomenys tvarkomi nesilaikant Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatų. Esu informuotas, kad duomenų valdytoja yra Agentūra.
15. Esu informuotas, kad visi su Programos įgyvendinimu susiję dokumentai turi būti saugomi mažiausiai 8 metai nuo paramos patvirtinimo datos.
16. Sutinku, kad paramos paraiškoje ir kituose Agentūrai teikiamuose dokumentuose esantys mano asmens duomenys ir kiti duomenys būtų apdorojami ir saugomi paramos priemonių administravimo informacinėse sistemose ir kad Agentūra gautų mano asmens ir (arba) įmonės, kuriai aš atstovauju, duomenis ir kitus duomenis iš kitų fizinių / juridinių asmenų, registru ar duomenų bazių paramos administravimo klausimais.

(pareigų pavadinimas)

(parašas)

XII. PAREIŠKĖJO SUTUOKTINIO SUTIKIMAS DĖL ASMENS DUOMENŲ TVARKYMO (pildo ir pasirašo tik pareiškėjo sutuoktinis)

Informuoju, _____ (pareiškėjo sutuoktinio vardas, pavardė, asmens kodas)	kad _____ (pareiškėjo sutuoktinio vardas, pavardė, asmens kodas)	aš, _____ (pareiškėjo sutuoktinio vardas, pavardė, asmens kodas)
--	--	--

Esu pareiškėjo _____
 (vardas, pavardė)

sutuoktinis ir dalyvauju / nedalyvauju (kas nereikalinga, išbraukti) Programos investicinėse priemonėse

 (nurodyti Programos priemonių pavadinimus ir paramos paraiškų registracijos Nr.)

–

Esu informuotas (-a) ir sutinku, kad mano asmens duomenys gali būti naudojami pareiškėjo

_____ paramos administravimo tikslais,
 (vardas, pavardė)

būtų apdorojami ir saugomi informacinėje sistemoje, viešinami visuomenės informavimo tikslais, taip pat gali būti perduoti audito ir tyrimų institucijoms, siekiant apsaugoti EB finansinius interesus EB ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka.

Esu informuotas (-a), kad turiu teisę žinoti apie savo asmens duomenų tvarkymą, susipažinti su tvarkomais savo asmens duomenimis ir kaip jie yra tvarkomi, reikalauti ištaisyti, sunaikinti savo asmens duomenis arba sustabdyti savo asmens duomenų tvarkymo veiksmus, kai duomenys tvarkomi nesilaikant teisės aktų nuostatų.

 (sutuoktinio parašas)

 (sutuoktinio vardas, pavardė)

Jei projektą parengė ir paraišką padėjo užpildyti konsultantas, nurodykite:

Konsultanto vardas ir pavardė	_____
Institucijos pavadinimas	_____
Telefono ir fakso Nr.	_____

_____	_____
(pareigų pavadinimas)	(parašas)

	(konsultanto vardas, pavardė)

Pastaba. Pareiškėjo pateikti duomenys bus tvarkomi elektroniniu būdu, juos kontrolės, priežiūros ir vertinimo tikslams gali panaudoti Agentūra, Žemės ūkio ministerija, kitos su Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai administravimu susijusios Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos institucijos.

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“ įgyvendinimo taisyklių
2 priedas

(Tipinio verslo plano pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“ forma)

(dokumento sudarytojo pavadinimas)

(sudarymo vieta)

VERSLO PLANAS PAGAL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „ŪKIO IR VERSLO PLĖTRA“ VEIKLOS SRITĮ „PARAMA JAUNŲJŲ ŪKININKŲ ĮSIKŪRIMUI“
(TIPINĖ FORMA)

(data)

1. INFORMACIJA APIE PAREIŠKĖJĄ

1.1. Pareiškėjo duomenys

Pareiškėjo vardas, pavardė	
Žemės ūkio valdos atpažinties kodas	
Ūkininko ūkio registracijos numeris	
Aktyvaus ūkininkavimo pradžios data	

2. ESAMOS ŽEMĖS ŪKIO VALDOS SITUACIJOS ANALIZĖ

2.1. Informacija apie turimas ir planuojamas turėti žemės valdas, reikalingas projekto veiklai vykdyti, ha

	Paramos paraiškos pateikimo metu		Prognoziniai metai															
			Verslo plano įgyvendinimo laikotarpis ³										Kontrolės laikotarpis					
			20__		20__		20__		20__		20__		20__		20__		20__	
	1 ⁴	2 ⁵	1 ²	2 ³	1 ²	2 ³	1 ²	2 ³	1 ²	2 ³	1 ²	2 ³	1 ²	2 ³	1 ²	2 ³	1 ²	2 ³
1. Žemės ūkio naudmenos																		
1.1. Esančios vietovėse, kuriuose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių:																		
1.1.1. ariamoji žemė																		
1.1.2. sodai																		
1.1.3. pievos ir ganyklos																		
1.2. Esančios mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse:																		
1.2.1. ariamoji žemė																		
1.2.2. sodai																		
1.2.3. pievos ir ganyklos																		
2. Kita žemė																		
3. Iš viso (1+2)																		
Žemės valdų pokyčių prognozinais metais pagrindimas ⁶																		

2.2. Informacija apie pareiškėjo turimus statinius

Nr.	Pavadinimas	Statinio unikalus numeris	Statinio plotas	Valdymo pagrindas

³ Pareiškėjas pildo tiek metų, kiek metų planuoja įgyvendinti verslo planą.

⁴ Nuosavybės teise valdoma žemė.

⁵ Nuomos, panaudos ar kitais pagrindais valdoma žemė.

⁶ Prognoziniais metais planuojami žemės valdų pokyčiai (padidėjimas arba sumažėjimas, lyginant su situacija paramos paraiškos pateikimo metu) turi būti pagrįsti, paaiškinant kiekvieną pokytį, pokyčio priežastis, žemės valdų įsigijimo finansavimo šaltinius (padidėjimo atveju) ir pateikiant kitą pokyčius pagrindžiančią informaciją.

2.3. Informacija apie pareiškėjo turimą įrangą, įrenginius ir techniką

Nr.	Pavadinimas	Unikalus objekto numeris	Pagaminimo metai	Valdymo pagrindas

2.4. Informacija apie pareiškėjo finansinius įsipareigojimus

Nr.	Turimi finansiniai įsipareigojimai	Finansinių įsipareigojimų grąžinimo terminas	Metinė palūkanų norma, proc.	Likutis paramos paraiškos pateikimo metu, Eur	Prognoziniai metai ir planuojamos grąžinti sumos ⁷							
					Verslo plano įgyvendinimo laikotarpis ⁸					Kontrolės laikotarpis		
					20__	20__	20__	20__	20__	20__	20__	20__
1.	Turimos paskolos, Eur											
1.1.												
1.2.												
...												
2.	Planuojamos gauti paskolos, Eur			X								
	Iš viso											

3. VEIKLOS PLĖTROS TIKSLAI, ETAPAI IR APIMTYS

3.1. Veiklos plėtros tikslai ir jų aprašymai

Eil. Nr.	Veiklos plėtros tikslai		Veiklos plėtros tikslų aprašymas
1.	Specializuoto ūkio kūrimas:		
1.1.	(įrašoma)		
2.	Mišriojo ūkio kūrimas:		
2.1.	(įrašoma)		

⁷ Nurodoma kiekvienais prognozinais metais planuojama grąžinti suma eurai.

⁸ Pareiškėjas pildo tiek metų, kiek metų planuoja įgyvendinti verslo planą.

2.2.	...		
3.	Kita (įrašoma)		

3.2. Investicijų įtaka veiklos plėtros tikslams.

Eil. Nr.	Veiklos plėtros tikslai		Investicijų įtakos aprašymas
1.	Specializuoto ūkio kūrimas:		
1.1.	(įrašoma)		
2.	Mišriojo ūkio kūrimas:		
2.1.	(įrašoma)		
2.2.	...		
5.	Kita (įrašoma)		

3.3. Veiklos plėtros etapai ir jų apimtys

Nr.	Veiklos plėtros etapai	Veiklos plėtros etapų įgyvendinimo apimtys

4. PLANUOJAMOS ĮGYVENDINTI VEIKLOS⁹ IR JŲ DETALIZAVIMAS¹⁰

4.1. Informacija apie projekto veiklas, joms įgyvendinti reikalingas investicijas ir laikotarpius

Nr.	Veiklos	Veiklų aprašymas	Investicijos	Investicijų pagrindimas	Investicijų suma, Eur be PVM	Investicijų suma, Eur su PVM	Laikotarpis (metai, mėnuo)

4.2. Informacija apie tolesnę ūkio plėtrą pasibaigus projektui

Nr.	Veiklos	Veiklų aprašymas	Investicijos	Investicijų pagrindimas	Investicijų suma, Eur be PVM	Investicijų suma, Eur su PVM	Finansavimo šaltinis	Laikotarpis (metai, mėnuo)

5. KVALIFIKACIJOS KĖLIMO PLANAS

Nr.	Kvalifikacijos kėlimo priemonė	Kvalifikacijos kėlimo priemonės poreikio pagrindimas ir kvalifikacijos kėlimo priemonės aprašymas	Laikotarpis (metai, mėnuo)
1.	Kvalifikacijos kėlimo kursas		
2.	Mokymai		
3.	Studijos		

⁹ įskaitant veiklas, susijusias su aplinkosauginiu tvarumu ir išteklių naudojimo efektyvumu

¹⁰ investicijos, mokymai, konsultacijos ir kt.

6. PLANUOJAMI ŪKINĖS VEIKLOS PASIEKIMO TARPINIAI IR GALUTINIAI REZULTATAI

6.1. Informacija apie pareiškėjo planuojamas pajamas Eur

	Ataskaitiniai 20__ metai	Prognoziniai metai								Prognozinių skaičiavimų pagrindimas ¹¹
		Verslo plano įgyvendinimo laikotarpis ¹²					Kontrolės laikotarpis			
		20__	20__	20__	20__	20__	20__	20__	20__	
Augalininkystė (sodininkystė, daržininkystė, uogininkystė, gėlininkystė, vaistažolininkystė ir kitos augalininkystės šakos)										
Kviečiai	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Pasėlių plotas, ha										
Derlingumas, t / ha										
Parduota, t										
Vidutinė kaina, Eur / t										
Pajamos, Eur										
...	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Pasėlių plotas, ha										
Derlingumas, t / ha										
Parduota, t										
Vidutinė kaina, Eur / t										
Pajamos, Eur										
Daržininkystė										
Morkos	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Plotas, ha										
Derlingumas, t / ha										
Parduota, t										

¹¹ Kiekvienoje eilutėje pateikiamas prognozinių skaičiavimų pagrindimas, t. y. kaip investicijų įsigijimas už paramos lėšas pagerins ūkio rezultatą. Informacija turi būti palyginama, t. y. koks ūkio rezultatas (derlingumas, produktyvumas ir t. t.) iki paramos gavimo ir po paramos gavimo (atsiradus naujai investicijai). Gali būti nuoroda į kitą verslo plano dalį, jei pagrindimas prieš tai jau buvo pateiktas.

¹² Pareiškėjas pildo tiek metų, kiek metų planuoja įgyvendinti verslo planą.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

	Ataskaitiniai 20__ metai	Prognoziniai metai								Prognozinių skaičiavimų pagrindimas ¹¹
		Verslo plano įgyvendinimo laikotarpis ¹²					Kontrolės laikotarpis			
		20__	20__	20__	20__	20__	20__	20__	20__	
Pajamos iš viso										
Gyvulininkystė										
Pienininkystė										
Karvių skaičius, vnt.										
Vidutinis primilžis iš karvės, t										
Ožkų skaičius, vnt.										
Vidutinis primilžis iš ožkos, t										
Avių skaičius, vnt.										
Vidutinis primilžis iš avies, t										
Parduota natūralaus pieno, t										
Vidutinė natūralaus pieno kaina, Eur / t										
Pajamos, Eur										
Produkcijos gamyba ir pardavimai:										

[illegible]

[illegible]

6.2. Informacija apie pareiškėjo veiklos sąnaudas, Eur

Sąnaudos	Ataskaitiniai 20__ metai	Prognoziniai metai								Prognozinių skaičiavimų pagrindimas ¹³
		Verslo plano įgyvendinimo laikotarpis ¹⁴					Kontrolės laikotarpis			
		20__	20__	20__	20__	20__	20__	20__	20__	
Kintamosios sąnaudos:										
.....										
Iš viso:										
Pastoviosios sąnaudos:										
.....										
Iš viso:										
Ilgalaikio turto nusidėvėjimas										
ES paramos lėšomis įsigyto turto nusidėvėjimas										
Kitos										
Iš viso:										

¹³ Kiekvienoje eilutėje pateikiamas prognozinių skaičiavimų pagrindimas, t. y. kaip investicijų įsigijimas už paramos lėšas turės įtakos sąnaudoms. Informacija turi būti palyginama, t. y. kokios sąnaudos buvo iki paramos gavimo ir po paramos gavimo (atsiradus naujai investicijai). Gali būti nuoroda į kitą verslo plano dalį, jei pagrindimas prieš tai jau buvo pateiktas.

¹⁴ Pareiškėjas pildo tiek metų, kiek metų planuoja įgyvendinti verslo planą.

6.3. Pelno nuostolių ataskaita, Eur

Eil. Nr.	Straipsniai	Praėjusieji ataskaitiniai	Ataskaitiniai	Prognoziniai metai							
		20.... metai	20.... metai	Verslo plano įgyvendinimo laikotarpis ¹⁵					Kontrolės laikotarpis		
				20_	20_	20_	20_	20_	20_	20_	20_
I.	PARDAVIMO PAJAMOS										
I.1.	Gyvulininkystė										
I.2.	Daržininkystė										
I.3.	Uogininkystė										
I.4.	Sodininkystė										
I.5.	Augalininkystė										
I.6.	Kita										
II.	PAGAMINTOS PRODUKCIJOS, NEBAIGTOS GAMYBOS IR GYVŪNŲ BEI KITO BIOLOGINIO TURTO LIKUČIŲ VERTĖS PADIDĖJIMAS (SUMAŽĖJIMAS)										
III.	ŪKIO REIKMĖMS SUVARTOTA PRODUKCIJA										
IV.	ASMENINĖMS REIKMĖMS SUVARTOTA ŪKIO PRODUKCIJA, GYVULIAI IR KITI GYVŪNAI										
V.	GYVULIŲ IR KITŲ GYVŪNŲ IR KITO BIOLOGINIO TURTO PIRKIMAI (-)										
VI.	BENDROJI PRODUKCIJA										
VII.	KINTAMOSIOS ŪKIO SĄNAUDOS	-	-								
VIII.	BENDRASIS GAMYBINIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	-	-								
IX.	PASTOVIOSIOS ŪKIO SĄNAUDOS										
X.	PAGRINDINĖS (TIPINĖS) VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)										
XI.	DOTACIJOS, SUSIJUSIOS SU PAJAMOMIS	-	-								
XI.1.	Gyvulininkystė										
XI.2.	Daržininkystė										
XI.3.	Uogininkystė										
XI.4.	Sodininkystė										
XI.5.	Augalininkystė										
XI.6.	Kita										

¹⁵ Pareiškėjas pildo tiek metų, kiek metų planuoja įgyvendinti verslo planą.

[illegible]

6.4. Balansas, Eur

		Praėjusieji ataskaitiniai 20.... metai	Ataskaitiniai 20.... metai	Prognoziniai metai							
				Verslo plano įgyvendinimo laikotarpis ¹⁶					Kontrolės laikotarpis		
				20__	20__	20__	20__	20__	20__	20__	20__
	TURTAS										
A.	ILGALAIKIS TURTAS										
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS										
II.	MATERIALUSIS TURTAS										
II.1.	Žemė										
II.2.	Miškas										
II.3.	Pastatai ir kiti statiniai										
II.4.	Mašinos ir įrenginiai										
II.5.	Transporto priemonės										
II.6.	Kitas materialusis turtas										
II.7.	Nebaigta statyba										
III.	FINANSINIS TURTAS										
B.	BIOLOGINIS TURTAS										
I.	DAUGIAMEČIAI SODINIAI										
II.	GYVULIAI IR KITI GYVŪNAI										
III.	PASĖLIAI										
C.	TRUMPALAIKIS TURTAS										
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS										
I.1.	Atsargos										
I.1.1.	Medžiagos										
I.1.2.	Nebaigta gamyba										
I.1.3.	Žemės ūkio produkcija										
I.1.4.	Kita produkcija										

¹⁶ Pareiškėjas pildo tiek metų, kiek metų planuoja įgyvendinti verslo planą.

[illegible]

6.5. INFORMACIJA APIE ŽEMĖS ŪKIO VALDOS EKONIMINĮ DYDĮ IŠREIKŠTĄ STANDARTINE PRODUKCIJA

				Paramos paraiškos pateikimo metu 20 ____		Prognoziniai metai																Prognozinių skaičiavimų pagrindimas	
						Verslo plano įgyvendinimo laikotarpis ¹⁵										Kontrolės laikotarpis							
						20 ____		20 ____		20 ____		20 ____		20 ____		20 ____		20 ____		20 ____			
Eil. Nr.	Produkcijos rūšies vieneto pavadinimas	Mato vnt.	Produkcijos rūšies vieneto standartinė vertė, Eur	Skaičius	Iš viso, Eur	Skaičius	Iš viso, Eur	Skaičius	Iš viso, Eur	Skaičius	Iš viso, Eur	Skaičius	Iš viso, Eur	Skaičius	Iš viso, Eur	Skaičius	Iš viso, Eur	Skaičius	Iš viso, Eur	Skaičius	Iš viso, Eur		
1.																							
2.																							
...																							
Produkcijos standartinė vertė iš viso, Eur				X		X		X		X		X		X		X		X		X			

6.6. Planuojamų pasiekti rezultatų apibendrinimas

Rezultatų rodiklis		Ataskaitiniai metai 20____	Paramos paraiškos pateikimo metu 20 ____	Prognoziniai metai							
				20____	20____	20____	20____	20____	20____	20____	20____
				Verslo plano įgyvendinimo laikotarpis ¹⁷						Kontrolės laikotarpis	
Atitiktis aktyviam ūkininkui keliamiems reikalavimams ¹⁸		X									
Atitiktis kompetencijai keliamiems reikalavimams ¹⁹		X									
Žemės ūkio valdos produkcijos standartinė vertė iš viso, Eur ²⁰		X									
Sukurtas numatytos specializacijos arba mišrusis ūkis		X	X								
..... ²¹											
Pareiškėjo ekonominį gyvybingumą apibūdinantys rodikliai	Skolos rodiklis ^{22*}										
	Grynasis pelningumas ^{23**}	X	X								

¹⁷ Pareiškėjas pildo tiek metų, kiek metų planuoja įgyvendinti verslo planą.

¹⁸ Aktyviam ūkininkui keliami reikalavimai nurodyti priemonės įgyvendinimo taisyklėse. Pildant lentelę šioje eilutėje nurodomas vienas iš dviejų atsakymų: „Taip“ arba „Ne“.

¹⁹ Kvalifikacijai keliami reikalavimai: turėti profesinį žemės ūkio srities išsilavinimą arba aukštąjį žemės ūkio srities išsilavinimą arba būti išklausiusiam jaunųjų ūkininkų kompetencijos ugdymo programą. Pildant lentelę šioje eilutėje nurodomas vienas iš dviejų atsakymų: „Taip“ arba „Ne“.

²⁰ Informacija apie žemės ūkio valdos ekonominį dydį išreikštą standartine produkcija (6.5.1+6.5.2 lentelėse pateiktų duomenų suma apskaičiuojama automatiškai).

²¹ Pagal poreikį nurodomi kiti planuojamų pasiekti tarpinių bei galutinių rezultatų rodikliai.

²² Ilgalaikių ir trumpalaikių skolų (mokėtinų sumų ir įsipareigojimų) santykis su turtu.

²³ Grynojo pelno ir pardavimo pajamų, įskaitant dotacijas, susijusias su pajamomis, santykis, skaičiuojamas metais kuriais baigiamas įgyvendinti verslo planas.

* Skolos rodiklis skaičiuojamas pagal formulę:

$$k_{sk} = \frac{IS + TS}{T_{pab}}$$

IS – ūkio subjektų ilgalaikės skolos, tai yra po vienerių metų mokėtinos sumos ir įsipareigojimai metų pabaigoje eurai;

TS – ūkio subjektų trumpalaikės skolos, tai yra per vienerius metus mokėtinos sumos ir įsipareigojimai metų pabaigoje eurai;

T_{pab} – viso turto vertė metų pabaigoje eurai.

**Grynojo pelningumo rodiklis apskaičiuojamas pagal formulę:

$$k_{gp} = \frac{GP}{PP + DP} \cdot 100, \text{ proc.}$$

GP – grynasis pelnas eurai;

PP – pardavimo pajamos eurai;

DP – dotacijos, susijusios su pajamomis, eurai.

(parašas)

(vardas, pavardė)
